

Philippine Biblical Worldview Institute

Certificate in Biblical Studies

CBS1200 Tito to Jude

Conrad Jun Tolosa

CBS1201 Tito

1 Mula kay Pablo, lingkod^[a] ng Diyos at apostol ni Jesu-Cristo.

Sinugo ako upang patibayin ang pananampalataya ng mga hinirang ng Diyos, at upang palawakin ang kanilang kaalaman sa katotohanan tungkol sa pamumuhay na maka-Diyos, ² at bigyan sila ng pag-asa sa buhay na walang hanggan. Bago pa likhain ang sanlibutan, ang buhay na ito'y ipinangako na ng Diyos na kailanma'y hindi nagsisinungaling. ³ Ipinahayag niya ito sa kanyang salita sa takdang panahon, at ako ang napagkatiwalaang mangaral nito, ayon sa utos ng Diyos na ating Tagapagligtas.

⁴ Kay Tito, na tunay kong anak sa iisa nating pananampalataya.

Sumaiyo nawa ang pagpapala at kapayapaang mula sa Diyos Ama at mula sa ating Tagapagligtas na si Cristo Jesus.

Mga Gawain ni Tito sa Creta

⁵ Iniwan kita sa Creta upang ayusin mo ang mga bagay na dapat pang ayusin at upang magtalaga ka ng matatandang pinuno ng iglesya sa bawat bayan, ayon sa iniutos ko sa iyo. ⁶ Italaga mo ang mga taong walang kapintasan; isa lamang ang asawa, at ang mga anak ay mananampalataya, may pagpipigil sa sarili at hindi suwail. ⁷ Bilang katiwala ng Diyos, kailangang walang kapintasan ang isang tagapangasiwa^[b] ng iglesya. Hindi siya dapat mayabang, hindi magagalitin, hindi lasenggo, hindi mapusok o sakim, ⁸ bukás ang tahanan sa mga panauhin, maibigin sa kabutihan, mahinahon, matuwid, may kabanalan, at marunong magpigil sa sarili. ⁹ Kailangang matatag siyang nananalig sa mga tunay na aral na natutunan niya, upang ito'y maituro naman niya sa iba at maipakita ang kamalian ng mga sumasalungat dito.

¹⁰ Sapagkat maraming tao, lalung-lalo na ang mga galing sa Judaismo, ang suwail at nanlilinlang sa iba sa pamamagitan ng mga katuruang walang kabuluhan. ¹¹ Kailangang pigilan sila sa kanilang mga ginagawa sapagkat ginugulo nila ang mga pamilya at nagtuturo ng mga bagay na hindi dapat ituro, kumita lamang sila ng salapi. ¹² Isa na ring taga-Creta na kinikilala nilang propeta ang nagsabi, "Ang mga taga-Creta ay palaging sinungaling, asal-hayop, batugan, at matakaw." ¹³ Tama ang kanyang sinabi, kaya't mahigpit mo silang pagsabihan upang maging wasto ang kanilang pananampalataya, ¹⁴ at huwag nang maniwala pa sa mga alamat ng mga Judio, o sa katuruan ng mga taong tumalikod sa katotohanan. ¹⁵ Malinis ang lahat ng bagay sa may malinis na isipan, ngunit sa masasama at di-sumasampalataya, walang bagay na malinis sapagkat marumi ang kanilang budhi at isipan. ¹⁶ Ang sabi nila'y kilala nila ang Diyos, ngunit ito'y pinapasinungalingan ng kanilang mga gawa. Sila'y kasuklam-suklam, suwail at hindi nababagay sa gawang mabuti.

Ang Wastong Pamumuhay

2 Kaya naman ituro mo ang mga bagay na angkop sa wastong aral. ² Sabihin mo sa mga nakatatandang lalaki na sila'y maging mapagpigil sa sarili, marangal, makatuwiran, at matatag sa pananampalataya, sa pag-ibig at pagtitiis. ³ Sabihin mo sa mga nakatatandang babae na sila'y mamuhay nang may kabanalan, huwag maninirang-puri, at huwag malululong sa alak, kundi magturo ng mabuti, ⁴ upang maakay nila ang mga kabataang babae na mahal in ang kanilang mga asawa at mga anak. ⁵ Ang mga kabataang ito'y kailangan ding turuan na maging makatuwiran, malinis ang isipan, masipag sa gawaing bahay, mabait, at masunurin sa kanilang asawa upang walang masabi ang sinuman laban sa salita ng Diyos nang dahil sa kanila.

⁶ Turuan mo rin ang mga kabataang lalaki na maging mapagpigil sa sarili. ⁷ Sa lahat ng paraan, maging halimbawa ka ng mabuting ugali at maging tapat ka at kagalang-galang sa iyong pagtuturo. ⁸ Nararapat na pananalita ang lagi mong gamitin upang hindi mapintasan ninuman ang mga sinasabi mo. Sa gayon, mapapahiya ang ating mga kalaban sapagkat wala silang masasabing masama laban sa atin.

⁹ Turuan mo ang mga alipin na maging masunurin at kalugud-lugod sa kanilang mga amo. Hindi nila dapat sagut-sagutin ang mga ito, ¹⁰ ni kupitan man. Dapat silang maging tapat sa lahat ng pagkakataon, upang maipakita nila sa lahat nilang ginagawa ang kagandahan ng katuruan ng Diyos na ating Tagapagligtas.

¹¹ Sapagkat nahayag na ang kagandahang-loob ng Diyos na nagdudulot ng kaligtasan sa lahat ng tao. ¹² Ito ang nagtuturo sa atin na talikuran ang makamundong pamumuhay at damdaming makalaman, at mamuhay tayo sa daigdig na ito nang may pagpipigil sa sarili, matuwid at karapat-dapat sa Diyos ¹³ habang hinihintay natin ang pinagpalang araw na ating inaasahan. Ito ang araw na mahahayag ang kaluwalhatian ng ating dakilang Diyos at Tagapagligtas na si Jesu-Cristo, ¹⁴ na naghandog ng kanyang sarili upang palayain tayo sa lahat ng kasamaan at linisin tayo upang maging kanyang sariling bayan na masigasig sa paggawa ng mabuti.

¹⁵ Ipahayag mo ang lahat ng ito, at gamitin mo ang iyong buong kapangyarihan sa pagpapalakas ng loob at pagsaway sa iyong mga tagapakinig. Huwag mong hayaang hamakin ka ninuman.

Ang Dapat na Maging Ugali ng mga Cristiano

3 Paalalahanan mo ang mga kapatid na magpasakop sa mga pinuno at maykapangyarihan; sundin ang mga ito at laging maging handa sa paggawa ng mabuti. ² Sabihin mo silang huwag magsalita ng masama laban kaninuman, umiwas sa pakikipag-away, at maging mahinahon at magalang sa lahat ng tao. ³ Noong una, tayo rin mismo ay mga hangal, hindi masunurin, naliligaw at naging alipin ng mga makamundong damdamin at lahat ng uri ng kalayawan. Naghari sa atin ang masamang isipan at pagkainggit. Tayo'y kinapootan ng iba at sila'y kinapootan din natin. ⁴ Ngunit nang mahayag ang kabutihan at pag-ibig ng Diyos na ating Tagapagligtas, ⁵ iniligtas niya tayo, hindi dahil sa ating mabubuting gawa kundi dahil sa kanyang habag sa atin. Tayo'y iniligtas niya sa pamamagitan ng Espiritu Santo na naghugas sa atin upang tayo'y ipanganak na muli at magkaroon ng bagong buhay. ⁶ Masaganang ipinagkaloob ng Diyos sa atin ang Espiritu Santo sa pamamagitan ng ating Tagapagligtas na si Jesu-Cristo, ⁷ upang tayo'y gawing matuwid sa pamamagitan ng kanyang kagandahang-loob, at tayo'y maging tagapagmana ng inaasahan nating buhay na walang hanggan.

⁸ Mapagkakatiwalaan ang aral na ito. Kaya't ang nais ko'y buong tiyaga mong ituro ito sa mga nananalig sa Diyos upang ilaan nila ang kanilang sarili sa paggawa ng mabuti, na siyang karapat-dapat at kapaki-pakinabang sa mga tao. ⁹ Iwasan mo ang mga walang kabuluhang pagtatalo, ang di matapus-tapos na talaan ng mga ninuno, at ang mga away at alitan tungkol sa Kautusan. Ang mga ito ay walang pakinabang

at walang halaga. ¹⁰ Pagkatapos mong sawaying minsan o makalawa, iwasan mo na ang taong lumilikha ng pagkakabaha-bahagi, ¹¹ dahil alam mong ang ganyang tao ay masama at ang kanyang sariling mga kasalanan ang nagpapakilalang siya'y mali.

Pangwakas na Paalala

¹² Papupuntahin ko riyang si Artemas o si Tiquico. Pagdating nila diyan, pilitin mong makapunta sa Nicopolis. Doon ako magpapalipas ng taglamig. ¹³ Sikapin mong mapadali ang paglalakbay ni Apolos at ng abogadong si Zenas. Tiyakin mong hindi sila magkukulang sa anumang pangangailangan. ¹⁴ Turuan mo ang ating mga kapatid sa pananampalataya na ilaan ang kanilang sarili sa paggawa ng mabuti upang makatulong sila sa mga nangangailangan, at maging kapaki-pakinabang.

¹⁵ Kinukumusta ka ng mga kasama ko rito. Ikumusta mo rin kami sa lahat ng kapatid sa pananampalataya na nagmamahal sa atin.

Nawa'y sumainyong lahat ang kagandahang-loob ng Diyos.

Multiple Choice:

1. Basahin ang chapter 1. Piliin ang maling statement.
 - a. Ang mga elders ng local church ay appointed ng isang leader ng iglesya.
 - b. Ang isang elder ay lalaki na may isang asawa.
 - c. Ok lang na mainitin ng ulo ang isang elder.
 - d. All of the above
2. Ayon sa chapter 2, alin sa mga sumusunod ang tamang statement?
 - a. Ang matatandang lalaki ng iglesya ay dapat lang na matino ang pag-iisip at may pagpipigil sa sarili.
 - b. Ang matatandang babae ay may kabanalan ang ugali at marunong magturo ng kabutihan at magsanay ng mga nakababatang babae na mahal in ang kanilang asawa't anak.
 - c. Dapat na tinuturuan ang iglesya na talikuran ang paggawa ng kasalanan at makamundong gawain.
 - d. All of the above
3. Ayon sa chapter 3, alin sa mga sumusunod ang tamang statement?
 - a. Ang iglesya ay dapat magpasakop sa mga elders at may awtoridad, maging masunurin at handang gumawa ng mabubuting bagay.
 - b. Tayo ay iniligtas ng Diyos hindi dahil sa mabubuti at tamang ginawa natin kundi dahil sa kahabagan ng Diyos, sa pamamagitan ng paghuhugas at pagbabago na ginagawa ng Banal na Espiritu sa ating buhay.
 - c. Dahil sa pagpapawalang sala sa atin ng biyaya ng Diyos, tayo ay naging tagapagmana ng pag-asa ng buhay na walang hanggan.
 - d. All of the above

4. Basahin ang chapter 3. Piliin ang maling statement.
- a. Ok lang naman na may dibisyon sa iglesya.
 - b. Ok lang naman na mayroong kaunting chismisan among members ng isang iglesya para pamatay oras sa mga walang ginagawa.
 - c. Ok lang na magpasimula ng dibisyon sa iglesya tatal kailangan naman patawarin ka bagamat paulit-ulit mo itong ginagawa.
 - d. All of the above

© Revised September 20, 2023 Conrad Jun Tolosa

All rights reserved. No part of this material may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means except for brief quotations for the purpose of review or comments, without the prior permission of the publisher, Philippine Biblical Worldview Foundation, Inc.